

Brussel, 20.12.2017
COM(2017) 815 final

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE
RAAD**

Eerste verslag in het kader van het opschortingsmechanisme voor de visumvrijstelling

{SWD(2017) 480 final}

I. Inleiding

Visumliberalisering is een van de krachtigste instrumenten van de Unie om contacten tussen mensen te vergemakkelijken en de banden tussen burgers van derde landen en de Unie te versterken. Met dit verslag wordt gevolg gegeven aan de taak van de Commissie om erop toe te zien dat derde landen voortdurend aan de voorwaarden voor visumliberalisering voldoen en om ten minste eenmaal per jaar hierover verslag uit te brengen aan het Europees Parlement en de Raad overeenkomstig artikel 1 bis, lid 2 ter, van Verordening (EG) nr. 539/2001¹ en overeenkomstig de verklaring van de Commissie van 17 februari 2017².

De beoordeling van de benchmarks voor visumliberalisering moet plaatsvinden voor landen die de dialogen over visumliberalisering volgens relevante actieplannen en routekaarten met succes hebben afgerond, d.w.z. landen van de Westelijke Balkan en landen van het Oostelijk Partnerschap. In het verslag wordt gefocust op specifieke gebieden³ die voor elk land zijn vastgesteld en waar verder toezicht en verdere maatregelen noodzakelijk worden geacht om de continuïteit en duurzaamheid van de in het kader van het visumliberaliseringsproces geboekte vooruitgang te waarborgen. Daarom wordt in dit verslag niet ingegaan op benchmarks en verbintenissen met een stabiele staat van dienst inzake de uitvoering. De Commissie brengt uitvoerig verslag uit over de bredere situatie op het gebied van binnenlandse zaken en justitie, die ook relevant is voor de tenuitvoerlegging van verbintenissen inzake visumliberalisering, in het kader van het uitbreidingspakket voor de landen van de Westelijke Balkan⁴ en in het kader van de uitvoering van de respectieve associatieovereenkomsten voor de landen van het Oostelijk Partnerschap. De beoordelingsperiode voor dit verslag gaat in op de datum waarop de vorige relevante verslagen zijn goedgekeurd, d.w.z. voor de landen van de Westelijke Balkan het *Vijfde verslag over de controle na de visumliberalisering* dat in februari 2015 is goedgekeurd⁵, en voor de landen van het Oostelijk Partnerschap de *laatste voortgangsverslagen over*

¹ Verordening (EG) nr. 539/2001 van de Raad van 15 maart 2001 tot vaststelling van de lijst van derde landen waarvan de onderdanen bij overschrijding van de buitengrenzen in het bezit moeten zijn van een visum en de lijst van derde landen waarvan de onderdanen van die plicht zijn vrijgesteld (PB L 81 van 21.3.2001, blz. 1), gewijzigd bij Verordening (EU) nr. 2017/371 van het Europees Parlement en de Raad van 1 maart 2017 (PB L 61 van 8.3.2017, blz. 1).

² <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6290-2017-ADD-1/nl/pdf>.

³ De specifieke gebieden worden bepaald in overeenstemming met de respectieve actieplannen voor visumliberalisering voor elk land. De benchmarks zijn onderverdeeld in vier "blokken" van technisch relevante kwesties: (1) documentbeveiliging, met inbegrip van biometrie; (2) geïntegreerd grensbeheer, migratiebeheer en asiel; (3) openbare orde en veiligheid; (4) externe betrekkingen en grondrechten. In dit verslag ligt de nadruk op de volgende specifieke gebieden (gerelateerd aan de blokken 2 en 3): Albanië (irreguliere migratie, rechtshandhaving), de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië (georganiseerde misdaad, rechtshandhaving), Bosnië en Herzegovina (irreguliere migratie, georganiseerde misdaad), Montenegro (irreguliere migratie, georganiseerde misdaad), Servië (irreguliere migratie, georganiseerde misdaad), Moldavië (irreguliere migratie, corruptiebestrijding, witwaspraktijken), Georgië (irreguliere migratie, asiel, georganiseerde misdaad, corruptiebestrijding, discriminatiebestrijding), Oekraïne (irreguliere migratie, corruptiebestrijding, georganiseerde misdaad). De Commissie blijft ook nauwlettend toezien op de stand van zaken met betrekking tot de benchmarks van blok (1) en blok (4), vooral wat betreft discriminatiebestrijding en de situatie van kwetsbare bevolkingsgroepen, in het bijzonder maatregelen voor de integratie van Roma.

⁴ Laatst aangenomen in november 2016.

⁵ Overeenkomstig de verklaring van de Commissie van 8 november 2010:
http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/d-mk/dv/1027_12/1027_12en.pdf

visumliberalisering die zijn goedgekeurd voor de Republiek Moldavië⁶ in december 2013 en voor Oekraïne en Georgië in december 2015.

Het statistische gedeelte van het verslag heeft betrekking op de 26 lidstaten die Verordening (EG) nr. 539/2001 toepassen en de 4 met Schengen geassocieerde landen (hierna "het Schengen+-gebied" genoemd)⁷. De beoordeling van specifieke gebieden is voornamelijk gebaseerd op: informatie die aan Eurostat is verstrekt door het Schengen+-gebied of door de EU-agentschappen (Europol, eu-LISA, Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken (EASO), Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex) en informatie die is uitgewisseld tussen de Commissie, de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO) en visumvrije landen.

Het verslag gaat vergezeld van een **werkdokument van de diensten van de Commissie**, waarin meer gedetailleerde achtergrondinformatie wordt verstrekt over de voor specifieke gebieden vastgestelde ontwikkelingen.

II. Beoordeling van specifieke gebieden op basis van de benchmarks voor visumliberalisering

II.1 Westelijke Balkan

Albanië

Irreguliere migratie, met inbegrip van overname

Wat de uitdagingen op het gebied van irreguliere migratie betreft, is in de eerste helft van 2017 het aantal weigeringen van toegang aanzienlijk toegenomen en het aantal gevallen van illegaal verblijf licht gedaald ten opzichte van de tweede helft van 2016. Geen enkel visumvrij land heeft meer onderdanen die om asiel in de EU verzoeken dan Albanië. In de eerste helft van 2017 is het aantal verzoeken om asiel in de EU door Albanese onderdanen echter met 28 % gedaald ten opzichte van de tweede helft van 2016 (van 17 165 tot 12 440). Ten opzichte van 2015 is in 2016 het aantal weigeringen van toegang met 91 % gestegen (van 15 835 tot 30 305), is het aantal gevallen van illegaal verblijf met 30 % gedaald (van 47 755 tot 33 445) en is het aantal asielverzoeken met 54 % gedaald (van 66 715 tot 30 840). Het percentage ingewilligde asielverzoeken is laag (1,84 % in 2015 en 2,61 % in 2016). Het aantal terugkeerbesluiten is in 2016 met 19 % gedaald ten opzichte van 2015 (van 39 310 tot 31 975). De overname verloopt goed: het land geeft snel gevolg aan overnameverzoeken van de lidstaten en het terugkeerpercentage is aanzienlijk gestegen, van 86 % in 2015 tot 129 % in 2016.

Albanië heeft de afgelopen maanden een aantal stappen ondernomen om het probleem van ongegronde asielverzoeken van Albanese onderdanen aan te pakken, maar de tenuitvoerlegging moet onverminderd worden voortgezet. Het land heeft eerste resultaten geboekt bij de uitvoering van een actieplan tegen irreguliere migratie waarin de nadruk ligt op

⁶ Hierna Moldavië genoemd.

⁷ België, Bulgarije, Kroatië, Cyprus, Tsjechië, Denemarken, Duitsland, Estland, Griekenland, Spanje, Frankrijk, Italië, Letland, Litouwen, Luxemburg, Hongarije, Malta, Nederland, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Slovenië, Slowakije, Finland en Zweden, evenals Zwitserland, Noorwegen, Liechtenstein en IJsland.

operationele samenwerking bij het beheer van irreguliere migratie, identificatie en bescherming van niet-begeleide minderjarigen en de bestrijding van documentfraude. Albanië heeft de uitwisseling van informatie met de lidstaten over inreisverboden voor het Schengengebied geïntensiveerd. Het heeft ook de controle van documenten bij bepaalde grensdoorlaatposten, waaronder de luchthaven van Rinas, aangescherpt, maar moet de grenscontrole bij alle grensdoorlaatposten verbeteren.

Albanië heeft ook de operationele samenwerking met de lidstaten die het meest met irreguliere migratie worden geconfronteerd geïntensiveerd. De recente praktijk van Albanië om bij grensdoorlaatposten een vraaggesprek te voeren met reizigers die het land verlaten, is een effectieve maar tijdelijke maatregel die met eerbiediging van de grondrechten van de reizigers moet worden uitgevoerd. Albanië heeft ook inspanningen geleverd om zijn opvangcapaciteit voor asielzoekers te vergroten door de bouw van een nieuw open centrum in Babrru en om de opvangvoorzieningen aan de grens met Griekenland te verbeteren.

Openbare orde en veiligheid

Albanees sprekende **misdaadorganisaties** zijn bijzonder actief in een breed scala van criminele activiteiten in de EU. Deze organisaties hebben doorgaans een polycrimineel karakter en houden zich bezig met het smokkelen van drugs (met name cannabis, cocaïne en heroïne), migrantensmokkel en mensenhandel; georganiseerde vermogenscriminaliteit, racketeering en afpersing.

Albanië heeft stappen ondernomen om de doeltreffendheid van zijn **rechtshandhavings**inspanningen ter bestrijding van zware en georganiseerde misdaad te verbeteren. De inbeslagname van illegale drugs, met name cannabis, is in de periode 2015-2017 aanzienlijk toegenomen en gedurende het oogstseizoen van 2017 is een significante afname van de cannabisteelt waargenomen.

Over het algemeen zijn de benchmarks voor visumliberalisering nog steeds vervuld. Er wordt van het land verwacht dat het de uitvoering van de maatregelen met betrekking tot deze benchmarks verder verbetert, met name om de uitdagingen op het gebied van irreguliere migratie aan te pakken. De volgende gebieden moeten worden aangepakt:

- Verbetering van de grenscontroles, onder meer door bij de grensdoorlaatposten vraaggesprekken te voeren met reizigers die het land verlaten, uitgevoerd met volledige eerbiediging van de grondrechten van de reizigers;
- Voortzetting van de effectieve tenuitvoerlegging van de overnameovereenkomst, indien nodig door met nog meer lidstaten uitvoeringsprotocollen te sluiten;
- Verdere uitvoering van acties die bilateraal met de lidstaten zijn overeengekomen om irreguliere migratiestromen te beperken;
- Organisatie van een uitgebreid onder de aandacht gebrachte informatiecampagne over de rechten en plichten bij visumvrij reizen, gericht op gebieden die in hoge mate met irreguliere migratie worden geconfronteerd;
- Intensivering van de bijstand aan kwetsbare bevolkingsgroepen die meer geneigd zijn het land illegaal te verlaten, met als doel hun duurzame sociaaleconomische integratie te verbeteren, onder meer door steun te verlenen voor de re-integratie van Albanese repatrianten;

- Verdere verbetering van de doeltreffendheid van rechtshandavingsinspanningen ter bestrijding van mensenhandel, migrantensmokkel, drugssmokkel en georganiseerde vermogenscriminaliteit;
- Intensivering van het onderzoek naar en de vervolging van misdaadorganisaties, met name die welke zich bezighouden met drugssmokkel en migrantensmokkel;
- De inzet van een Europol-verbindingsofficier zal verder bijdragen tot nauwere samenwerking bij de bestrijding van georganiseerde misdaad.

De voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië

Irreguliere migratie, met inbegrip van overname

Wat de uitdagingen op het gebied van irreguliere migratie betreft, is in de eerste helft van 2017 het aantal weigeringen van toegang stabiel gebleven en het aantal gevallen van illegaal verblijf toegenomen ten opzichte van de tweede helft van 2016. In dezelfde periode is het aantal verzoeken om asiel in de EU door onderdanen van de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië met 28 % teruggelopen (van 5 240 tot 3 755). Ten opzichte van 2015 is in 2016 het aantal weigeringen van toegang met 2 % gedaald (van 2 555 tot 2 495); het aantal gevallen van illegaal verblijf met 13 % gedaald (van 5 265 tot 4 595); en het aantal asiolverzoeken met 44 % gedaald (van 16 110 tot 9 100). Het percentage ingewilligde asiolverzoeken is laag (1,34 % in 2015 en 0,80 % in 2016). Het aantal terugkeerbesluiten is in 2016 met 6,8 % gestegen ten opzichte van 2015 (van 5 700 tot 6 085).

De overname verloopt goed: het land geeft snel gevolg aan overnameverzoeken van EU-lidstaten en had in 2016 een uitstekend terugkeerpercentage van 127 %. Er bestaan uitvoeringsprotocollen met vijf lidstaten, en binnenkort worden er nog eens zes uitvoeringsprotocollen ten uitvoer gelegd. Het land heeft met de Commissie onderhandelingen aangeknoopt om het mogelijk te maken dat op zijn grondgebied teamleden van het Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex) worden ingezet. Het heeft ook zijn vreemdelingenwet aangepast om deze in overeenstemming te brengen met de EU-normen inzake legale migratie.

Openbare orde en veiligheid

Wat **georganiseerde misdaad** betreft, zijn misdaadorganisaties uit de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië actief op het gebied van de smokkel en distributie van drugs, met name heroïne. Het land blijft een bron van in de EU binnengesmokkelde archeologische objecten, religieuze voorwerpen en cultuurgoederen. Sommige criminele groepen houden zich ook bezig met corruptie in de sport, in het bijzonder met gokfraude. De terugkeer van buitenlandse terroristische strijders die via het grondgebied van de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië reizen, vormt ook een risico.

De Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië heeft een eigen dreigingsevaluatie voor zware en georganiseerde misdaad ontwikkeld, evenals een regionale dreigingsevaluatie in samenwerking met Servië en Montenegro. Wat **rechtshandhaving** betreft, hebben de inspanningen om de drugssmokkel stevig aan te pakken geleid tot een toename van de in beslag genomen drugs, met name cannabis en synthetische drugs, en tot de ontwrichting van verschillende drugsbendes. Er is een nationale coördinator aangesteld die toeziet op de inspanningen ter bestrijding van het terrorisme. De samenwerking op het gebied van

rechtshandhaving met landen van de Westelijke Balkan, Italië en Slovenië is verbeterd, evenals de operationele samenwerking met Europol. Hoewel de samenwerkingsovereenkomst met Eurojust van kracht is, is de samenwerking zeer beperkt en is er geen nieuw contactpunt aangewezen.

Over het algemeen zijn de benchmarks voor visumliberalisering nog steeds vervuld. Er wordt van het land verwacht dat het de uitvoering van de maatregelen met betrekking tot deze benchmarks verder verbetert. De volgende gebieden moeten worden aangepakt:

- Voortzetting van de effectieve tenuitvoerlegging van de overnameovereenkomst tussen de EU en de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, indien nodig door het sluiten van uitvoeringsprotocollen met nog meer EU-lidstaten;
- Aanscherping van de grenscontroles met volledige eerbiediging van de grondrechten van de reizigers;
- Organisatie van een uitgebreid onder de aandacht gebrachte informatiecampagne over de rechten en plichten bij visumvrij reizen, gericht op gebieden die in hoge mate met irreguliere migratie worden geconfronteerd;
- Intensivering van de bijstand aan kwetsbare bevolkingsgroepen met als doel hun duurzame sociaaleconomische integratie te verbeteren;
- Verbetering van de doeltreffendheid van rechtshandavingsinspanningen ter bestrijding van de smokkel van drugs, met name heroïne, de handel in archeologische objecten en corruptie in de sport, alsmede andere illegale activiteiten;
- Intensivering van het onderzoek naar en de vervolging van misdaadorganisaties, met name die welke zich bezighouden met drugssmokkel;
- Snelle aanwijzing van een contactpunt voor Eurojust en volledige tenuitvoerlegging van de bestaande samenwerkingsovereenkomst.

Bosnië en Herzegovina

Irreguliere migratie, met inbegrip van overname

Wat de uitdagingen op het gebied van irreguliere migratie betreft, zijn in de eerste helft van 2017 het aantal weigeringen van toegang en het aantal gevallen van illegaal verblijf stabiel gebleven ten opzichte van de tweede helft van 2016. Het aantal verzoeken om asiel in de EU door onderdanen van Bosnië en Herzegovina is in de eerste helft van 2017 met 38 % gedaald ten opzichte van de tweede helft van 2016 (van 2 340 tot 1 440). Het aantal gevallen van weigering van toegang was in 2016 al stabiel ten opzichte van 2015 (5 185 in 2015 tegenover 5 150 in 2016), wat ook geldt voor het aantal gevallen van illegaal verblijf (3 585 in 2015 tegenover 3 645 in 2016). Het aantal asielverzoeken is in 2016 met 51 % gedaald ten opzichte van 2015 (van 9 100 tot 4 495). Het percentage ingewilligde asielverzoeken is gestegen van 3,50 % in 2015 tot 4,20 % in 2016. Het aantal terugkeerbesluiten is in 2016 met 10 % gedaald ten opzichte van 2015 (van 5 675 tot 5 080). Het terugkeerpercentage is in deze periode stabiel gebleven op circa 73 %. De samenwerking met de lidstaten op het gebied van overname verloopt soepel en bevredigend, en de inspanningen moeten worden voortgezet.

In maart 2016 heeft Bosnië en Herzegovina een strategie en actieplan inzake migratie en asiel voor de periode 2016-2020 aangenomen, met als doel zijn strategisch kader voor **migratiebeheer** te verbeteren. In februari 2016 is een nieuwe asielwet in werking getreden die bedoeld is om het asielbeleid van het land verder in overeenstemming te brengen met internationale normen en het EU-*acquis*, met name wat betreft het recht van asielzoekers en personen die internationale bescherming genieten op werk, onderwijs, sociaal en medisch welzijn, gezinshereniging en het beginsel van *non-refoulement*.

Openbare orde en veiligheid

Wat **georganiseerde misdaad** betreft, behoren onderdanen van Bosnië en Herzegovina tot de nationaliteiten die het vaakst voorkomen in statistieken over georganiseerde vermogensdelicten in de EU. Misdadorganisaties uit het land zijn betrokken bij woningdiefstallen, gewelddadige inbraken en ripdeals, alsook bij mensenhandel en drugsmokkel via de Westelijke Balkanroute. Het land is ook een bestemming voor voertuigen die in verschillende lidstaten zijn gestolen. Er zijn nog steeds aanzienlijke wapenvoorraden in Bosnië en Herzegovina, wat een risico inhoudt op het gebied van illegale handel in vuurwapens.

In augustus 2016 is een operationele-samenwerkingsovereenkomst met Europol ondertekend die tot doel heeft het land te ondersteunen bij de preventie en bestrijding van georganiseerde misdaad, terrorisme en andere vormen van internationale criminaliteit. Vervolgens werd in mei 2017 een overeenkomst ondertekend voor de detachering van een verbindingsofficier naar het hoofdkwartier van Europol. Er wordt momenteel gewerkt aan de aanstelling van een nationaal aanspreekpunt voor Europol. De maatregelen tegen mensenhandel moeten worden geïntensiveerd. Er moet nog een alomvattende, multidisciplinaire en slachtoffergerichte aanpak van mensenhandel worden ontwikkeld en de identificatie van slachtoffers moet worden verbeterd.

Over het algemeen zijn de benchmarks voor visumliberalisering nog steeds vervuld. Er wordt van het land verwacht dat het de uitvoering van de maatregelen met betrekking tot deze benchmarks verder verbetert. De volgende gebieden moeten worden aangepakt:

- Voortzetting van de effectieve tenuitvoerlegging van de overnameovereenkomst tussen de EU en Bosnië en Herzegovina, indien nodig door het sluiten van uitvoeringsprotocollen met de overige EU-lidstaten; er moet meer aandacht worden besteed aan het respecteren van deadlines en het verbeteren van identificatieprocessen;
- Aanscherping van de grenscontroles met volledige eerbiediging van de grondrechten van de reizigers;
- Organisatie van een uitgebreid onder de aandacht gebrachte informatiecampaagne over de rechten en plichten bij visumvrij reizen, gericht op gebieden die in hoge mate met irreguliere migratie worden geconfronteerd;
- Intensivering van de bijstand aan kwetsbare bevolkingsgroepen met als doel hun duurzame sociaaleconomische integratie te verbeteren;
- Er zijn verdere inspanningen nodig om de mensenhandel aan te pakken;
- Er moeten vaker financiële onderzoeken worden gevoerd in geval van corruptie of georganiseerde misdaad.

Montenegro

Irreguliere migratie, met inbegrip van overname

Wat de uitdagingen op het gebied van irreguliere migratie betreft, is in de eerste helft van 2017 het aantal weigeringen van toegang licht gestegen en het aantal gevallen van illegaal verblijf aanzienlijk gestegen ten opzichte van de tweede helft van 2016. In absolute termen blijven de cijfers echter laag. Het aantal verzoeken om asiel in de EU door onderdanen van Montenegro is in de eerste helft van 2017 met 36 % gedaald ten opzichte van de tweede helft van 2016 (van 795 tot 510). Het aantal weigeringen van toegang is in 2016 met 13 % gedaald ten opzichte van 2015 (van 385 tot 335). Zo ook is het aantal gevallen van illegaal verblijf in 2016 met 26 % gedaald ten opzichte van 2015 (van 770 naar 570). Het totale aantal asiolverzoeken is in 2016 aanzienlijk gedaald ten opzichte van 2015 (van 4 115 tot 1 830, wat neerkomt op een daling met 56 %). Het percentage ingewilligde asiolverzoeken is laag (1,63 % in 2015 en 1,75 % in 2016). Het aantal terugkeerbesluiten voor Montenegrijnen is in 2016 stabiel gebleven ten opzichte van 2015 (1 565 in 2015 en 1 500 in 2016). De EU-lidstaten hebben gemeld dat de samenwerking op het gebied van overname zeer goed is. In 2016 bedroeg het percentage van terugkeer naar Montenegro 160 % – het hoogste terugkeerpercentage van alle derde landen waarvoor een visumvrije regeling geldt nadat zij de benchmarks voor visumliberalisering hebben vervuld. Het percentage ingewilligde overnameverzoeken door EU-lidstaten met betrekking tot onderdanen van derde landen blijft echter laag.

In 2016 is een strategie voor de re-integratie van teruggekeerde personen goedgekeurd op basis van overnameovereenkomsten voor de periode 2016-2020. Met de goedkeuring van de strategie voor geïntegreerd migratiebeheer voor de periode 2017-2020 is het algemene strategische kader aanwezig en is de aanpassing aan het EU-acquis op dit gebied gevorderd. Een in augustus 2017 opgerichte interministeriële werkgroep houdt toezicht op de uitvoering van deze strategie.

Openbare orde en veiligheid

Wat **georganiseerde misdaad** betreft, is Montenegro een draaischijf voor de smokkel van illegale tabaksproducten naar de EU. De misdaadorganisaties die uit het land afkomstig zijn, zijn met name actief in de cocaïnesmokkel. Montenegrijnse misdaadorganisaties staan bekend om het witwassen en herinvesteren van de opbrengsten uit zware en georganiseerde misdaad.

Montenegro heeft zijn institutionele structuur verder versterkt in de strijd tegen de georganiseerde misdaad. De speciale politie-eenheid bestaat nu uit 20 medewerkers, zoals gepland; het blijft echter noodzakelijk om nog meer medewerkers aan te werven teneinde aan de behoeften te voldoen. Montenegro heeft de afgelopen jaren zijn eigen dreigingsevaluatie voor zware en georganiseerde misdaad vastgesteld op basis waarvan het land zijn beveiligingsprioriteiten bepaalt. Er zijn wijzigingen in het wetboek van strafrecht goedgekeurd die de tenuitvoerlegging mogelijk maken van het protocol bij het Verdrag van de Verenigde Naties tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad met betrekking tot migrantensmokkel. In juni is de operationele overeenkomst met Eurojust van kracht geworden en in september is de verbindingsmagistraat voor Eurojust aangesteld.

Over het algemeen zijn de benchmarks voor visumliberalisering nog steeds vervuld. Er wordt van het land verwacht dat het de uitvoering van de maatregelen met betrekking tot deze benchmarks verder verbetert. De volgende gebieden moeten worden aangepakt:

- Voortzetting van de effectieve tenuitvoerlegging van de overnameovereenkomst tussen de EU en Montenegro, indien nodig door met EU-lidstaten uitvoeringsprotocollen te sluiten;
- Organisatie van een uitgebreid onder de aandacht gebrachte informatiecampagne over de rechten en plichten bij visumvrij reizen, gericht op gebieden die in hoge mate met irreguliere migratie worden geconfronteerd;
- Verdere ontwikkeling van een staat van dienst op het gebied van de bestrijding van georganiseerde misdaad en corruptie;
- Intensivering van de bijstand aan kwetsbare bevolkingsgroepen met als doel hun duurzame sociaaleconomische integratie te verbeteren.

Servië

Irreguliere migratie, met inbegrip van overname

Wat de uitdagingen op het gebied van irreguliere migratie betreft, is in de eerste helft van 2017 zowel het aantal weigeringen van toegang als het aantal gevallen van illegaal verblijf licht gestegen ten opzichte van de tweede helft van 2016. Het aantal verzoeken om asiel in de EU door onderdanen van Servië is in de eerste helft van 2017 met maar liefst 41 % gedaald ten opzichte van de tweede helft van 2016 (van 7 140 tot 4 225). In 2016 is 7 910 Servische onderdanen de toegang geweigerd, wat ongeveer evenveel is als de 7 850 weigeringen van toegang in 2015. Het aantal gevallen van illegaal verblijf is in 2016 met 19 % gedaald ten opzichte van 2015 (van 13 785 tot 11 180). Het aantal asielverzoeken was in 2016 al gedaald met maar liefst 55 % ten opzichte van 2015 (van meer dan 30 325 tot 13 515). Het percentage ingewilligde asielverzoeken is laag (1,86 % in 2015 en 1,95 % in 2016). Het aantal terugkeerbesluiten voor Servische burgers is in 2016 met 7 % gedaald ten opzichte van 2015 (van 14 985 tot 13 870). Servië werkt zeer goed samen bij de overname van zijn eigen onderdanen, met een terugkeerpercentage van 86,65 % in 2015 en 89,04 % in 2016. De overname van onderdanen van derde landen is een punt van zorg (met name wat betreft overnames uit Bulgarije, Hongarije en Roemenië). Servië heeft zich er in het Gemengd Comité overname op 3 oktober 2017 toe verbonden de in de overnameovereenkomst tussen de EU en Servië opgenomen bepalingen inzake onderdanen van derde landen volledig ten uitvoer te leggen. In de komende maanden zal hier nauwlettend op worden toegezien. Het recente besluit van Servië om Iraanse burgers visumvrij reizen toe te staan, geeft aanleiding tot bezorgdheid en moet goed worden gevolgd.

Servië heeft zijn reactieplan voor een toegenomen aantal migranten eind 2016 herzien om de periode tot december 2017 te bestrijken. In februari 2017 is Servië begonnen met de uitwerking van een nieuwe strategie en een nieuw actieplan voor de periode 2017-2020 om irreguliere migratie tegen te gaan. De goedkeuring van de nieuwe asielwet heeft vertraging opgelopen en er moet nog een nieuwe vreemdelingenwet worden aangenomen. Servië monitort voortdurend de trends in het aantal asielzoekers alsmede het aantal repatrianten in het kader van overnameovereenkomsten, onder meer door statistische gegevens bij te werken en migratieprofielen op te stellen. Servië levert inspanningen om de re-integratie van repatrianten te ondersteunen, onder meer op het niveau van lokale gemeenschappen. Servië

biedt maatschappelijke organisaties ook financiële steun voor het opzetten van informatiecampagnes over overnameprocedures en de risico's van misbruik van de visumvrije regeling, met inbegrip van campagnes die gericht zijn op specifieke bevolkingsgroepen die meer geneigd zijn het land irregulier te verlaten.

Openbare orde en veiligheid

Wat **georganiseerde misdaad** betreft, behoren onderdanen van Servië tot de nationaliteiten die het vaakst voorkomen in statistieken over georganiseerde vermogensdelicten in de EU, met name in België, Frankrijk, Duitsland en Italië. Onderdanen van Servië behoren ook tot de meest voorkomende slachtoffers van mensenhandel die afkomstig zijn uit de Westelijke Balkan. Criminelen uit Servië zouden betrokken zijn bij de cocaïnesmokkel via de Westelijke Balkanroute, en illegale tabaksproducten worden vaak via Servië de EU binnengesmokkeld. Er zijn nog steeds aanzienlijke wapenvoorraden in Servië, wat een risico inhoudt op het gebied van illegale handel in vuurwapens.

Om de strijd tegen de georganiseerde misdaad op te voeren, voorziet de wet inzake de organisatie en jurisdictie van overheidsinstanties ter bestrijding van georganiseerde misdaad, terrorisme en corruptie (die in maart 2018 in werking is getreden) in de oprichting van gespecialiseerde autoriteiten voor het onderzoeken, vervolgen en berechten van zaken op de genoemde gebieden. Servië heeft zijn samenwerking met Europol versterkt; in maart 2017 is een Servische verbindingsofficier naar het hoofdkwartier van Europol gestuurd. In september 2017 heeft het land een regionale verbindingsofficier voor het Europees Grens- en kustwachtagentschap naar Belgrado gestuurd. In dezelfde maand heeft Servië een werkregeling met Cepol (Agentschap van de Europese Unie voor opleiding op het gebied van rechtshandhaving) ondertekend. Er is nog geen nieuwe strategie voor financieel onderzoek goedgekeurd en het ontbreekt algemeen aan een proactieve aanpak van financiële onderzoeken. In 2016 is een permanente taskforce voor mensensmokkel opgericht. In augustus 2017 is een nieuwe strategie ter voorkoming en bestrijding van mensenhandel voor de periode 2017-2022 vastgesteld, samen met een bijbehorend actieplan. Op basis van deze strategie moet Servië stappen zetten in de richting van een proactieve identificatie en adequate bescherming van slachtoffers van mensenhandel. Servië is nog niet begonnen met onderhandelingen over een operationele overeenkomst met Eurojust, aangezien het land nog geen nieuwe wet inzake gegevensbescherming heeft aangenomen die in overeenstemming is met het EU-acquis.

Over het algemeen zijn de benchmarks voor visumliberalisering nog steeds vervuld. Er wordt van het land verwacht dat het de uitvoering van de maatregelen met betrekking tot deze benchmarks verder verbetert. De volgende gebieden moeten worden aangepakt:

- Voortzetting van de effectieve tenuitvoerlegging van de overnameovereenkomst tussen de EU en Servië, indien nodig door met EU-lidstaten uitvoeringsprotocollen te sluiten; er moet meer aandacht worden besteed aan de overname van onderdanen van derde landen;
- Organisatie van een uitgebreid onder de aandacht gebrachte informatiecampagne over de rechten en plichten bij visumvrij reizen, gericht op gebieden die in hoge mate met irreguliere migratie worden geconfronteerd;

- Verdere intensivering van inlichtingengestuurde onderzoeken met het oog op de ontwikkeling van een duurzame staat van dienst wat betreft definitieve veroordelingen en ontmantelingen van netwerken die betrokken zijn bij georganiseerde misdaad, het witwassen van geld, mensensmokkel en mensenhandel;
- Intensivering van de bijstand aan kwetsbare bevolkingsgroepen met als doel hun duurzame sociaaleconomische integratie te verbeteren.

II.2 Oostelijk Partnerschap

Moldavië

Irreguliere migratie, met inbegrip van overname

Wat de uitdagingen op het gebied van irreguliere migratie betreft, is in de eerste helft van 2017 het aantal weigeringen van toegang licht gestegen en is het aantal gevallen van illegaal verblijf afgenomen ten opzichte van de tweede helft van 2016. Het aantal verzoeken om asiel in de EU door Moldavische onderdanen bereikte een piek in het voorjaar van 2016. In de eerste helft van 2017 is het aantal asielverzoeken met maar liefst 58 % gedaald ten opzichte van de tweede helft van 2016 (van 1 730 tot 720). Het aantal weigeringen van toegang aan de grenzen is in 2016 met 71 % gestegen ten opzichte van 2015 (van 2 725 tot 4 660), en ook het aantal gevallen van illegaal verblijf is in dezelfde periode toegenomen met 89 % (een enorme stijging van 4 050 tot 7 660). Het aantal asielverzoeken is in 2016 met 99 % gestegen ten opzichte van 2015 (een spectaculaire toename van 1 850 tot 3 675). Het percentage ingewilligde asielverzoeken is gedaald van 10,81 % in 2015 tot 2,07 % in 2016. Het aantal terugkeerbesluiten voor Moldavische burgers is in 2016 gestegen met 178 % ten opzichte van 2015 (een enorme stijging van 1 810 tot 5 035). Het terugkeerpercentage is gedaald van 67,13 % in 2015 tot 48,16 % in 2016. De kwaliteit van de samenwerking op het gebied van overname wordt door de EU-lidstaten zeer gewaardeerd en dat blijkt ook uit het hoge percentage positieve antwoorden op overnameverzoeken. Het laatste Gemengd Comité overname van 6 oktober 2017 heeft de samenwerking met Moldavië als algemeen positief beoordeeld.

Wat **migratiebeheer** betreft, voert Moldavië momenteel het actieplan 2016-2020 uit om de nationale strategie inzake migratie en asiel voor de periode 2011-2020 ten uitvoer te leggen. Via projecten zoals het NEXUS-informatieplatform, dat online toegankelijk is en kantoren heeft in verschillende steden in Moldavië alsook één kantoor in Parijs, wordt aan Moldavische burgers informatie verstrekt over de voordelen en risico's van verschillende aspecten van migratie.

Openbare orde en veiligheid

Moldavische misdaadorganisaties zijn bijzonder actief in Oostenrijk, Frankrijk, Duitsland, Letland en Polen en blijven voornamelijk betrokken bij verschillende soorten **georganiseerde misdaad**, zoals georganiseerde vermogenscriminaliteit, illegale tabakshandel, drugssmokkel (waarbij heroïnesmokkel een groot probleem vormt), accijnsfraude, fraude met betaalkaarten en het witwassen van geld. Met name Russisch sprekende misdaadorganisaties gebruiken Moldavië als doorvoerland om geld wit te wassen en binnen te brengen in de EU. Moldavië blijft een bronland voor mensenhandel. Om de justitiële samenwerking te verbeteren, heeft Moldavië medio 2014 een overeenkomst met Eurojust ondertekend, die in oktober 2016 in

werking is getreden. De samenwerking op het gebied van rechtshandhaving is versterkt door de ondertekening van een overeenkomst met Europol in december 2014.

Sinds het laatste visumliberaliseringsverslag heeft Moldavië wetten aangenomen om het institutionele kader voor de **bestrijding van corruptie** (in het bijzonder corruptie op hoog niveau) en het **witwassen van geld** te versterken. De tenuitvoerlegging loopt echter ernstig achter. Er blijft bezorgdheid bestaan over de politieke invloed op de bestrijding van corruptie- en witwaspraktijken. Pogingen om het kader voor corruptiebestrijding te ondermijnen (zoals de zogenaamde "wet inzake de liberalisering van het kapitaalverkeer" en het zogenaamde "bedrijfspakket" dat onder meer gericht is op het veranderen van de institutionele structuur van instanties die corruptie bestrijden) hebben een negatief effect op de geloofwaardigheid van de politieke wil om corruptie te bestrijden. In het laatste verslag over visumliberalisering is voorzien in de oprichting van een bureau voor de ontneming van vermogensbestanddelen, maar dit bureau is pas in 2017 opgericht en zijn werkterrein is nog steeds beperkt tot corruptie- en witwaspraktijken. Vertragingen bij de tenuitvoerlegging van de wet inzake de nationale instantie voor integriteitsbewaking hebben sinds augustus 2016 geleid tot een stilstand in de verificatie van vermogensverklaringen en belangenconflicten. De vooruitgang op het gebied van de antiwitwaswetgeving (om deze in overeenstemming te brengen met de vierde antiwitwasrichtlijn van de EU) stagneert.

Over het algemeen zijn de benchmarks voor visumliberalisering nog steeds vervuld. De vervulling van de benchmarks voor de bestrijding van corruptie- en witwaspraktijken kan echter in gevaar komen als er niet onmiddellijk actie wordt ondernomen om een continue en duurzame uitvoering te waarborgen. De volgende gebieden moeten worden aangepakt:

- Intensivering van de strijd tegen de georganiseerde misdaad door nieuwe antiwitwaswetgeving aan te nemen;
- Waarborging van de volledige onafhankelijkheid, efficiëntie en effectiviteit van de gespecialiseerde instellingen voor corruptiebestrijding. Ervoor zorgen dat het toekomstige wettelijke kader van het zogenaamde "bedrijfspakket" geen negatieve gevolgen heeft voor de strijd tegen corruptie en het onderzoek naar bankfraude;
- Waarborging, als een prioritaire kwestie, van het functioneren van de nationale instantie voor integriteitsbewaking door het hoger management en inspecteurs aan te stellen;
- Verzekeren van de goede werking van het bureau voor de ontneming van criminele vermogensbestanddelen door het waarborgen van de toegang tot alle noodzakelijke informatie (met inbegrip van gegevensbanken), het toewijzen van voldoende financiële middelen en personeel en het uitbreiden van het werkterrein van dat bureau tot opbrengsten uit alle vormen van criminaliteit;
- Intensivering van de inspanningen om een staat van dienst op te bouwen in de strijd tegen corruptie op hoog niveau;
- Intensivering van gerichte informatiecampagnes ter verduidelijking van de rechten en plichten bij visumvrij reizen.

Georgië

Geïntegreerd grensbeheer, migratiebeheer en asiel

Wat de uitdagingen op het gebied van irreguliere migratie betreft, is in de eerste helft van 2017 zowel het aantal gevallen van illegaal verblijf als het aantal weigeringen van toegang stabiel gebleven ten opzichte van de tweede helft van 2016. Het aantal verzoeken om asiel in de EU door onderdanen van Georgië is in de eerste helft van 2017 (4 630) niet verder gestegen ten opzichte van de tweede helft van 2016 (4 750). Het aantal weigeringen van toegang is in 2016 met 39 % gedaald ten opzichte van 2015 (van 1 330 tot 810). Het aantal gevallen van illegaal verblijf is in 2016 met 3 % gedaald ten opzichte van 2015 (van 5 405 tot 5 240); het aantal asielverzoeken is in 2016 met 7,2 % gestegen ten opzichte van 2015 (van 8 110 tot 8 700). In de tweede helft van 2016 is een stijging van 22 % geregistreerd ten opzichte van de eerste helft van dat jaar (van 3 905 tot 4 750). Het percentage ingewilligde asielverzoeken is nagenoeg gelijk gebleven (6,62 % in 2015 en 6,48 % in 2016). Het aantal Georgische burgers die een bevel hebben gekregen om te vertrekken is in 2016 met 12 % gedaald ten opzichte van 2015 (van 6 415 tot 5 635), terwijl het terugkeerpercentage is gestegen van 45,13 % in 2015 tot 55,90 % in 2016. Hoewel het terugkeerpercentage relatief bescheiden blijft, vinden de lidstaten de samenwerking op het gebied van overname uitstekend en hebben de Georgische autoriteiten het overgrote deel van de in 2016 ingediende overnameverzoeken goedgekeurd.

Georgië heeft verdere vooruitgang geboekt bij de uitvoering van de migratiestrategie voor 2016-2020 en het bijbehorende actieplan, onder meer wat betreft het opzetten van het centrale migratieanalysesysteem (tests zijn in oktober 2016 van start gegaan), het opzetten van het centrale risico- en dreigingsanalysesysteem aan de grenzen, het vaststellen van de methode voor migratierisicoanalyse en het actualiseren van het migratieprofiel van 2015, en heeft daarmee de uitvoering van de maatregelen met betrekking tot de benchmarks voor visumliberalisering gestaag voortgezet. Georgië voert drie fasen van nationale campagnes en opleidingen over de regels voor visumvrij reizen uit en houdt toezicht op reizen naar het Schengengebied.

Wat asielprocedures betreft, is het aanzienlijke aantal asielverzoeken in Georgië dat in de eerste helft van 2017 om redenen van nationale veiligheid is afgewezen⁸ een punt van zorg dat aan de orde is gesteld in het derde en vierde voortgangsverslag over de tenuitvoerlegging door Georgië van het actieplan inzake visumliberalisering⁹. Dit punt moet worden aangepakt.

Openbare orde en veiligheid

Sinds het laatste verslag over visumliberalisering behoren onderdanen van Georgië tot de niet-EU-nationaliteiten die volgens de statistieken het meest betrokken zijn bij **zware en georganiseerde criminaliteit** in de EU. Georgische misdaadorganisaties zijn zeer mobiel, houden zich voornamelijk bezig met georganiseerde vermogenscriminaliteit (met name georganiseerde inbraken en diefstal) en zijn vooral actief in Frankrijk, Griekenland, Duitsland, Italië en Spanje. Deze misdaadorganisaties vormen een bijzondere bedreiging voor de EU omdat hun activiteiten vaak worden afgedaan als criminaliteit met een lage intensiteit, hun controle over criminele markten geleidelijk toeneemt en zij samenwerken met andere

⁸ In januari en juni 2017 waren 26 % van alle beslissingen afwijzingen om redenen van nationale veiligheid. In 2016 en 2015 waren deze percentages respectievelijk 5 % en 4 % (bron: Bureau van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen (UNHCR)).

⁹ COM(2015) 199/SWD(2015) 103 final, vastgesteld op 8.5.2015, en COM(2015) 684/SWD(2015) 299 final, vastgesteld op 18.12.2015.

misdaadorganisaties uit niet-EU-landen. Georgië blijft een doorvoerland voor diverse illegale goederen die naar de EU worden gesmokkeld, met name drugs. Georgië is in toenemende mate gebruikt om illegaal gegenereerde opbrengsten van diverse misdaadorganisaties in en buiten de EU wit te wassen en is uitgegroeid tot doorvoerland voor witgewassen opbrengsten uit criminele activiteiten.

Georgië heeft gezorgd voor de voortdurende nakoming van zijn verplichtingen en heeft blijk gegeven van serieuze inzet bij de **preventie en bestrijding van georganiseerde misdaad**. Het land heeft de samenwerking op internationaal niveau geïntensiveerd. De inspanningen moeten worden voortgezet en geconsolideerd, met name wat de handhaving betreft. Nationale strategieën, actieplannen en wetgeving worden regelmatig bijgewerkt. De nieuwe nationale strategie voor 2017-2020 voor de bestrijding van georganiseerde misdaad en het actieplan voor 2017-2018 zijn toegespitst op de volgende belangrijke gebieden: georganiseerde misdaadgroepen ("vory v zakone"), drugs, cybercriminaliteit, modern politiewerk en internationale samenwerking. De tijdige en effectieve uitvoering ervan moet de komende maanden worden gewaarborgd. Er wordt vooruitgang geboekt met de in 2015 gestarte politiehervormingen op het gebied van inlichtingengestuurd politiewerk, de inzet van buurtpolitie alsmede het opzetten van een uniform misdaadanalysesysteem. Deze hervormingen zijn van cruciaal belang voor het verwerven van inzicht in en het analyseren van criminele activiteiten en voor gerichte rechtshandavings- en strafrechtelijke acties. In belangrijke lidstaten zijn politieattachés gedetacheerd en er worden nieuwe overeenkomsten inzake rechtshandhaving gesloten. In april 2017 heeft Georgië een operationele en strategische samenwerkingsovereenkomst met Europol ondertekend, die in juli 2017 in werking is getreden. De stappen op weg naar de onderhandelingen over de samenwerkingsovereenkomst met Eurojust zijn aan de gang en de onderhandelingen zullen naar verwachting in januari 2018 van start gaan.

Hoewel Georgië over het algemeen een goede staat van dienst heeft wat betreft de uitvoering van **anticorruptiehervormingen**, moet bijzondere aandacht worden besteed aan de effectieve tenuitvoerlegging van het verificatiemechanisme voor vermogensverklaringen dat in januari 2017 is ingevoerd.

Over het algemeen zijn de benchmarks voor visumliberalisering nog steeds vervuld. Er wordt van het land verwacht dat het de uitvoering van de maatregelen met betrekking tot deze benchmarks verder verbetert. De volgende gebieden moeten worden aangepakt:

- Voortzetting van de campagnes over de regels bij visumvrij reizen, voltooiing van het migratieanalysesysteem en het risicoanalysesysteem en intensivering van de inspanningen om de onderliggende oorzaken van migratie aan te pakken;
- Operationele uitvoering van de met Europol gesloten samenwerkingsovereenkomst als een prioritaire kwestie en sluiting van de samenwerkingsovereenkomst met Eurojust;
- Voltooiing van de hervorming van het inlichtingengestuurde politiewerk en opzetten van een uniform misdaadanalysesysteem als prioriteit;
- Voortzetting en verdere versterking van grensoverschrijdende rechtshandhaving en justitiële samenwerking;
- Intensivering van de inspanningen voor de handhaving van antiwitwaswetgeving, opsporing, bevrozing en inbeslagname van criminele vermogensbestanddelen, ook over de grenzen heen. Aanwijzing van een nationaal bureau voor de ontneming van

vermogensbestanddelen. Aanpassing van de wetgeving aan de vierde antiwitwasrichtlijn van de EU;

- Wijzigingen van de antidiscriminatiwet goedkeuren om de uitvoering ervan doeltreffend te maken.

Oekraïne

Geïntegreerd grensbeheer, migratiebeheer en asiel

Wat de uitdagingen op het gebied van irreguliere migratie betreft, is in de eerste helft van 2017 zowel het aantal gevallen van illegaal verblijf als het aantal weigeringen van toegang licht gedaald ten opzichte van de tweede helft van 2016. Het aantal verzoeken om asiel in de EU door onderdanen van Oekraïne is in de eerste helft van 2017 stabiel gebleven ten opzichte van de tweede helft van 2016 (van 5 435 tot 5 380). Het aantal weigeringen van toegang is in 2016 met 5 % gedaald ten opzichte van 2015 (van 23 795 tot 22 495). Het aantal gevallen van illegaal verblijf is in 2016 met 26 % gestegen ten opzichte van 2015 (van 23 480 tot 29 565). Het aantal asielverzoeken is in 2016 met maar liefst 44 % gedaald ten opzichte van 2015 (van 22 100 tot 12 460). Het percentage ingewilligde asielverzoeken is gestegen van 30,12 % in 2015 tot 24,61 % in 2016. Het aantal Oekraïense burgers die een bevel hebben gekregen om te vertrekken is gestegen van 19 200 in 2015 tot 26 865 in 2016, terwijl het terugkeerpercentage is gestegen van 76,41 % in 2015 tot 82,58 % in 2016. De samenwerking met Oekraïne op het gebied van overname blijft zeer goed, wat blijkt uit de kwalitatieve beoordelingen van zowel de EU als de lidstaten.

Wat migratiebeheer betreft, is op 12 juli 2017 het nationale migratiebeleid van Oekraïne voor 2025 vastgesteld. In de periode 2015-2017 zijn gerichte nationale preventieve acties uitgevoerd om de tenuitvoerlegging van de migratiewetgeving te monitoren. In mei 2017 heeft Oekraïne een nationale informatiecampagne gelanceerd om de aan de visumvrije regeling verbonden rechten en plichten uit te leggen.

Openbare orde en veiligheid

Wat **georganiseerde misdaad** betreft, is Oekraïne nog steeds een doorvoerland voor verschillende illegale goederen die de EU worden binnengesmokkeld. Via de Kaukasusroute, andere landen van het Oostelijk Partnerschap en Oekraïne worden grote hoeveelheden heroïne de EU binnengesmokkeld. Uit Oekraïne afkomstige misdaadorganisaties zijn betrokken bij accijnsfraude, met name bij de productie van illegale tabaksproducten en het binnensmokkelen daarvan in de EU. In Oekraïne gevestigde cybercriminelen zijn zeer geavanceerd. Wat de illegale vuurwapenhandel betreft, is Oekraïne een mogelijk bronland voor illegale wapens die de EU worden binnengesmokkeld, al lijkt de handel in vuurwapens momenteel op een laag peil te staan. De voormalige eenheid van de nationale politie die zich toelegt op het onderzoeken van georganiseerde misdaad is in 2015 ontbonden zonder dat er plannen waren om ze te vervangen.

Oekraïne heeft een overeenkomst inzake operationele en strategische samenwerking met Europol geratificeerd. In september 2017 is de samenwerkingsovereenkomst met Eurojust ter bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit en terrorisme in werking getreden. Als eerste stap bij het opzetten van een cyberbeveiligingssysteem heeft het parlement in oktober

2017 een wet inzake cyberbeveiliging aangenomen om te starten met het opstellen van een overheidsbeleid op dit gebied en de voorwaarden te scheppen voor het waarborgen van de cyberbeveiliging van de informatie-infrastructuur van het land.

Sinds het laatste verslag over visumliberalisering is er vooruitgang geboekt bij de tenuitvoerlegging van de **anticorruptiehervorming**, met name wat betreft de doeltreffende werking van het onlangs opgerichte nationale anticorruptiebureau en het gespecialiseerde parket voor corruptiebestrijding, maar de duurzaamheid van de hervormingen blijft een uitdaging. De handhaving en versterking van de onafhankelijkheid alsmede de effectieve werking van het nationale anticorruptiebureau, het gespecialiseerde parket voor corruptiebestrijding en het nationaal agentschap voor de preventie van corruptie moeten belangrijke prioriteiten zijn. Recente ontwikkelingen zoals de invoering van krappe termijnen voor gerechtelijke vooronderzoeken evenals de openbaarmaking van undercoveronderzoeken van het nationale anticorruptiebureau eind november door het bureau van de procureur-generaal vormen een ernstige bedreiging voor het vermogen van het nationale anticorruptiebureau om effectief onderzoek te verrichten en voor het vertrouwen van het publiek in de anticorruptie-instellingen. Een begin december 2017 in het parlement ingediend wetsontwerp dat het ontslag van de hoofden van de anticorruptie-instellingen onnodig zou vergemakkelijken, is inmiddels weliswaar van de agenda gehaald maar is nog steeds geregistreerd. Voorts vormt het gebrek aan veroordelingen in zaken die onder de bevoegdheid van het nationale anticorruptiebureau en het gespecialiseerde parket voor corruptiebestrijding vallen een ernstig probleem. De oprichting van een onafhankelijk en gespecialiseerd hooggerechtshof voor corruptiebestrijding in volledige overeenstemming met het advies van de Commissie van Venetië zou bijdragen aan het verhelpen van deze tekortkomingen.

Wat het nationaal agentschap voor de preventie van corruptie betreft, zijn er problemen die een ernstige belemmering vormen voor de effectieve verificatie van elektronische verklaringen na de succesvolle lancering van het systeem voor elektronische verklaringen in september 2016. De bezorgdheid heeft betrekking op het beheer van het agentschap, een omslachtig regelgevingskader, het niet installeren van software voor automatische verificatie, het ontbreken van directe en automatische toegang tot relevante databanken en registers, en een aanhoudend gebrek aan medewerking van andere overheidsinstellingen. De recente klokkenluiderszaak tegen het leiderschap van het nationaal agentschap voor de preventie van corruptie geeft aanleiding tot verdere bezorgdheid over de geloofwaardigheid van de instelling en haar vermogen om resultaten te boeken.

Andere verontrustende ontwikkelingen zijn de toenemende druk op het maatschappelijk middenveld, onder meer door strafrechtelijke onderzoeken en fysieke aanvallen. In maart 2017 doorgevoerde wetswijzigingen die vereisen dat anticorruptieactivisten vermogensverklaringen indienen, roepen eveneens ernstige vragen op.

Over het algemeen zijn de benchmarks voor visumliberalisering nog steeds vervuld. Gezien de recente ontwikkelingen moeten echter onmiddellijk maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat de in het verleden doorgevoerde hervormingen volledig en duurzaam ten uitvoer worden gelegd, met name wat de benchmarks voor corruptiebestrijding betreft. De volgende gebieden moeten worden aangepakt:

- Versterking van de samenwerking met de relevante EU-agentschappen om risico's die voortvloeien uit irreguliere migratie te voorkomen,
- Intensivering van gerichte informatiecampagnes ter verduidelijking van de rechten en plichten bij visumvrij reizen,
- Verzekeren van de onafhankelijkheid, doeltreffendheid en duurzaamheid van het institutionele kader voor corruptiebestrijding, met name door de oprichting van een onafhankelijk en gespecialiseerd hooggerechtshof voor corruptiebestrijding overeenkomstig het advies van de Commissie van Venetië en de Oekraïense wetgeving. Tegelijkertijd moeten de onafhankelijkheid en capaciteit van het nationale anticorruptiebureau en het gespecialiseerde parket voor corruptiebestrijding worden gewaarborgd en versterkt, waarbij de huidige trends die hun werk ondermijnen, moeten worden omgeboogen.
- Dringend herstellen van de geloofwaardigheid van het nationaal agentschap voor de preventie van corruptie en opzetten van een effectief verificatiesysteem voor vermogensverklaringen, onder meer door middel van software voor automatische verificatie met directe en automatische toegang tot databanken en registers van de overheid;
- Intrekking van de amendementen die de verplichtingen inzake vermogensverklaringen uitbreiden tot declaranten van het maatschappelijk middenveld en ervoor zorgen dat het maatschappelijk middenveld zijn rol kan spelen zonder onnodige belemmeringen en inmenging;
- Intensivering van de inspanningen ter bestrijding van georganiseerde misdaad, onder meer door het inzetten van voldoende middelen en deskundigheid bij de nationale politie, het duidelijk afbakenen van bevoegdheden en het verbeteren van de samenwerking tussen rechtshandavingsinstanties.

III. Conclusies

Op grond van artikel 1 bis, lid 2 ter, van Verordening (EG) nr. 539/2001 moet de Commissie toezicht houden op en verslag uitbrengen over de voortdurende naleving van de visumliberaliseringseisen door derde landen. Op basis van de in dit verslag gepresenteerde analyse en het bijgevoegde werkdocument van de diensten van de Commissie, is de Commissie van mening dat nog steeds is voldaan aan de visumliberaliseringseisen voor de betrokken landen. In het verslag worden verdere acties aangegeven die op specifieke gebieden moeten worden ondernomen om een continue en duurzame tenuitvoerlegging te waarborgen. Bovendien moet ervoor worden gezorgd dat verder wordt voldaan aan alle andere benchmarks.

De landen van de Westelijke Balkan en het Oostelijk Partnerschap zijn maatregelen blijven nemen om de nog steeds voortdurende problemen met **irreguliere migratie** aan te pakken, met name **Albanië**. Deze maatregelen leveren nu al resultaten op. De samenwerking op het gebied van overname blijft soepel verlopen voor alle visumvrij landen van de Westelijke Balkan en het Oostelijk Partnerschap, en de terugkeerpercentages blijven over het algemeen hoog.

Wat de **preventie en bestrijding van georganiseerde misdaad** betreft, zijn georganiseerde misdaadgroepen uit deze landen, ondanks voortdurende inspanningen, nog steeds actief op het gebied van de handel in illegale vuurwapens, het plegen van vermogenscriminaliteit, de

handel in diverse illegale goederen (met name drugs en tabak), het witwassen van geld, mensenhandel, migrantensmokkel en cybercriminaliteit in EU-lidstaten. De inspanningen op deze gebieden moeten worden opgevoerd.

Wat de **preventie en bestrijding van corruptie- en witwaspraktijken** betreft, moet Moldavië onmiddellijk maatregelen nemen om te blijven voldoen aan de benchmark en de duurzaamheid van de hervormingen te waarborgen. In het licht van de recente ontwikkelingen moet ook **Oekraïne** onmiddellijk actie ondernemen om anticorruptiemaatregelen die in het kader van eerdere hervormingen zijn ingevoerd, te vrijwaren en verdere vooruitgang mogelijk te maken.

Om aan de benchmarks voor visumliberalisering te voldoen, zijn continue inspanningen nodig. Regelmatige vergaderingen van het subcomité Justitie, vrijheid en veiligheid en dialogen tussen de EU en landen die onder de visumliberalisering vallen, inclusief voor de landen van de Westelijke Balkan, indien relevant, onderhandelingen over toetreding tot de EU, alsmede bijeenkomsten van hoge ambtenaren vormen het passende kader om deze aangelegenheden verder te bespreken. De Commissie zal in 2018 opnieuw verslag uitbrengen aan het Europees Parlement en de Raad over de verdere vervulling van de visumliberaliseringseisen door derde landen.